

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori neîncercate nu se primesc. — Manuscrise nu se returnează.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.,
Nur. Augenföld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Opeklik Nachf., Anton Opeklik.
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Julius Leopold (VII. Erzsebet-kürt).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie germană pe o colună 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarife și învală. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXIV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Anstro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumeră la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajul I.: Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă. Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 corone. — Un exemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 164.

Brașov, Miercuri 25 Iulie (7 August).

1901.

Anarchia în Clușiu.

De alaltăeri încôce Clușiu nu mai are poliția și consiliul comunal s'a vădut constrins — pentru apărarea vieții și a averii locuitorilor — să proclame starea de asediu. Miliția și gendarmeria ocupă piața și stradele și păzesce localul primăriei și locuințele funcționarilor polițienesci, cari în noaptea de Duminecă spre Luni și în decursul zilei de ieri, au fost bombardate cu pietri și în parte cu totul devastate de câtră masele infuriate, cari au reușit a sparge și porțile închisorii orașăneșii și a libera pe cei arestați acolo.

Răscôla acêsta, despre care raportăm mai jos amănunțit, își are sorgintea în ura masselor contra poliției clușene, care ură a fost nutrită prin nise conflicte sângerose, întâmplate unul cu câte-va zile mai înainte și altul Duminecă séra între un honved și alt individ, pe cari poliștii i-au ciocărit cu săbiile, așa că honvedul a și murit îndată.

Anarchia deplină domnesce în Clușiu! — este refrenul rapórtelor, ce le aduc însăși foile maghiare despre aceste turburări.

„Ceea-ce s'a întâmplat erinôpte în Clușiu — scrie „Ellenzék“ — este introducerea nepermisibilă a stărilor înafară de lege, este curata resvrière în contra ordinii legale, și e culpabilă acea mulțime, care s'a dat orbei patime și a sfărîmat tot ce i-a ajuns în mână... Masele au cerat să-și ia ele înse-le satisfacția cu forța și răspunderea pentru acêsta cade și asupra acelor foi, cari, se pôte dice, au apelat direct la patimile masselor atîțindu-le.“

Orî cât de justă s'e fi fost indignațiunea masselor poporațiunei în urma purtării brutale a unor poliștii și a casurilor mortale și de gravă rănire, ce le-au produs — cari casuri însă n'au fost încă anchetate — trebuie să fiă condamnată încercarea plebei și a atîțătorilor ei, de a-și răbuna, chiar și atunci când n'ar fi degenerat în turburare fațișă a ordinii publice și în periclitarea și atacarea vieții și averii cetățenilor.

Intr'atâta a crescut furia masselor, încât a trebuit să fiă mobilizată totă ostirea din oraș. Autoritatea comunală strîmtoară din tôte părțile, s'a vădut constrinsă a cere dela ministeriul de interne 100 de poliștii din Peșta ca ajutor, fiindcă poliștii din Clușiu nu mai cutéză a-și face serviciul.

Răsvrière acêsta în sensul adeverat al cuvîntului este forțe caracteristică pentru stările actuale ungueresci și nu mai puțin semnificativă este cruzarea, am puté dice aprópe escesivă, față cu plebea din orașul „culturei maghiare“, care nu vré să scie nici de rânduială, nici de lege, nici de poliția, nici de primăria, nici de ministeriul maghiar.

Ne aducem aminte de isprăvile acêstei plebe, pe când ataca și batjocuria pe Români, amenințându-le viața și avere. Sunt vre-o șese-spre-

dece ani de atunci. Nimeni din partea celor ce ar fi trebuit atunci s'o înfrîneze nu i-a dat nici măcar o simplă dojană. Cu atât mai mult faptele ei condamnabile au fost preamărite ca fapte mari „patriotice“.

Care este rezultatul unei astfel de menajări a patimilor plebei, cari de atunci s'au repetit adese-orî la diferite ocașii, o vedem ađi. Români când erau insultați, când li-se spărgeau ferestrele locuințelor și când nu mai erau siguri nici de viața lor, au trebuit să eseprieze, că nuse bucură de scutul, ce-l pôte reclama fiăcare cetățean într'un stat de drept. Pentru Români nu existau stări de drept, — érá astăđi înșiși șovinistii maghiari dela fóia partidei extreme din Clușiu se plâng cu amar, că masele, pe cari atâta timp le-au lingusit și le-au atîțat contra națiunilor conlocuitoare, ađi desprețuesc ordinea legală și nu vor să scie de stări de drept.

E rëndul nostru acum a dice stăpânitorilor ungori: ale vóstre dîntu ale vóstre; cum v'ați crescut plebea așa o aveți! Ați dat frêu patimilor ei într'o direcțiune, de ce vă mirați dér, decă acum aceste patimi se întorc chiar contra locuitorilor orașului de modél maghiar din Ardeal.

Starea de asediu actuală din Clușiu acusă mai elocuent decăt orî și ce sistemul de guvernare maghiar, poreclit liberal.

Români și alegerile dietale.

Sub titlul „Posiția Românilor față cu alegerile pentru dieta ungară“ publică „Deutsches Volksblatt“ din Viena în fruntea numărului său dela 3 August n. c. o scrisóre adresată Redactorului acêstei foi de câtră d-l Dr. Alexandru Vaida-Voevod.

În introducerea ce o face acêstei scrisóri „Deutsches Volksblatt“ dice:

„Cel ce a putut să pëtrundă mai adênc relațiunile politice în Ungaria, trebuie să fiă de părere, că elementul maghiar nu este numai oficial cel ce dă tonul, și că naționalitățile nemaghiare au ajuns a fi în tôte privințele un factor neînsemnat. Acêsta însă nu este așa, deși majoritatea poporațiunii țerei acêsteia, naționalitățile nemaghiare, nu sunt așa dîoënd de loc reprezentate în corpul legiuitor și deși se trece simplu la ordinea zilei peste drepturile a dece milioane de ómeni, numai fiindcă elementul dela putere alérgă după idolul unui stat unitar maghiar.

„În scurt timp se vor face în Ungaria éráși alegeri dietale. Ca și până acum, în lupta, ce se va încinge pentru mandatele de deputat, Maghiarii vor rămăne și de astă-dată aprópe numai ei între ei, fiindcă stările actuale fac imposibil naționalităților de a lua în mod real parte la alegerile pentru dietă.

„Și în parlamentul ungar nou ales, nu se va puté deci validita vocea marelui masse a poporațiunei nemaghiare. E deođ de mare interes de a cunoșce părerile, ce domnesc ađi în cercurile nemaghiarilor, cari prin legea electorală ungară și prin procederea teroristă a stăpânitorilor maghiari, sunt constrinși la pasivitate politică.“

După acêstea publică scrisóra, ce vine, dice, „din cercurile inteligentei, române și dá deslășiri interesante, răspundênd la acêsta cestiune.“

În introducerea scrisórii sale d-l Dr. Al. Vaida spune, că din partea numitului đar i-s'a adresat, ca unuia din reprezentanții tinerei generațiunii române, întreabarea: ce atitudine crede, că vor lua Români față cu viitórele alegeri pentru dieta ungară? Mulțumind pentru interesul dovedit de organul german din cestiune și de cettorii săi pentru cestiunea română, d-l Vaida dá în scrisóra sa în esență următorul răspuns:

Autorul scrisórii spune, că, cum e obiceiul în ajunul alegerilor dietale, foile maghiare vorbesc éráși mult de agităriile „panslaviste“ între Slovaci și „pangermane“ între Sașii din Ardeal și Șvabii din Bănat. De astă-dată însă nu dice nici un cuvênt de „irredenta“ română. De ce însă nu se folosesc foile maghiare și de ciuha „irredentei“ ca apucătură pentru a așta opiniunea publică maghiară contra Românilor „trădători de patriă“? „Fiindcă sunt prea siguri, că Români nu vor conturba alegerile dietale viitóre; civor persevera și mai departe în probata pasivitate.“

Presupunênd, că cei din străinătate, cari nu cunosc raporturile în Ungaria, vor declara de greșită tactica politică a Românilor, d-l Vaida se vede îndemnat a espune scurt situațiunea.

Arată cum prin ordonanțele lui Hieronymi a fost oprită funcțiunea partidului național român; cum s'au provocat la însăși legea de naționalitate menită a scuti drepturile Nemaghiarilor, pentru a răpi Românilor dreptul cel mai elementar cetățenesc de a avé o partidă proprie; arată că de fapt partida națională română nu e disolvată și nici nu va puté fi disolvată prin nici un ucaz ministerial, pe câtă vreme se vor mai afla în poporul român bărbați cinstiți și cu caracter; arată prigonirea conducătorilor, cari au conchemat adunări și oprirea ținerii conferenței naționale în 1896 cu ajutorul poliției și a gendarmilor, apoi dice:

„Asupra activității și pasivității noastre conferența noastră națională este singurul factor, care e chemat a decide... După ce factorilor partidei li-s'a făcut imposibil de a-se întruni și de-aș schimba părerile și a întreprinde o acțiune comună solidară, acêsta partidă își continuă activitatea în sensul, că fiă-care din noi, pe cât îi stă în puteri, susține organizațiunea de partid și face tot posibilul, ca să promoveze cauza noastră națională. În viața municipală, pe terenul cultural și mai ales pe cel economic, guvernul liberal maghiar pôte să pună piedeci progresului nostru, dér nu-l pôte zădărnici și nimici.

„O partidă nu pôte să ia parte la alegeri, decăt numai pe basa unui conclud al partidei. Partida noastră națională e oprită prin forța polițienescă de-a ține adunări. Noi, pe câtă vreme o conferență națională română nu se va pronunța pentru activitate, vom persevera decî în pasivitate. Decă în viitor o altă partidă ar câștiga încrederea poporului român, séu decă în Ungaria s'ar ivi un nou spirit al timpului, atunci am sta față de o nouă situațiune. Astăđi însă or-țe Român, care voese în adever să înainteze interesul poporului său și are mintea și inima la loc, va sta pe punctul de vedere arătat...“

Vorbesc apoi de așa numiții „streberi“, cari ar voi bucuos să pescuască în turbure.

„...D-l Szell“, dice, „și cu el alți mulți politici maghiari serioși, își vor sci da însă séma, că un popor atâ de tenace ca Români — tenace în voință și tenace în perseveranță — nu pôte fi dus de nas de câți-va „streberi“; își vor sci da séma, că

causa unei poporațiunii e încorporată și individualizată în fiir ei cei mai buni, adecă în cei mai buni de caracter și independenți, și că și în poporul nostru aceia sunt adeverății purtători ai ideii naționale și reprezentanți ai „cestiunei române“, pe cari șovinismul maghiar și mai ales jidovesc umblă să-i compromită ca „ultraști“...“

„...Corupțiunea, atotputernicia jidivilor imigrați, cărora binele Ungariei le este forțe indiferent, puterea capitalului estern și nu în ultima lină concurența economică cu străinătatea, vor fi deșteptat în fiă-care politician serios maghiar ideia, că Ungaria vrênd să se susțină și să progreseze, nu mai pôte reuunța la conlucarea Nemaghiarilor...“

D-l Vaida arată, în fine, că și șovinistii cei mai încarnați au început să cunoscă, că năsuințele lor de maghiarizare sunt zadarnice. Pătura jidană va năsu, ce-i drept, întotdêuna de-a ține desbinați pe Maghiari de Nemaghiari și acêsta pôte dura încă ani și deci de ani, „dér Români pot aștepta și vor sci să lupte până ce odată, întărindu-se pe tôte terenurile, vor dobândi, ce li-se cuvine după drept“. Români au dat dovedî, că în momentele pericului ei sciu să fiă solidari, sciu să uite tôte desbinările și urile personale și să se unescă contra inamicului comun.

Escadra rusă la Constanța.

Escadra rusă a Mării-negre, care trebuia să sosescă în ziua de 19 Iulie curent la Constanța, din cauze neprevădute n'a putut sosi, decăt Duminecă, 22 Iulie v.

Escadra a apărut în fața orașului Constanța pe la órele 5½ dimineța. Timpul era nefavorabil. Noaptea plouase în abundență, un vânt cam rece sufla din spre Nord; cerul era acoperit cu nori negri și groși, ér marea cam agitată.

La órele 6 escadra ajungênd în rada portului, d-l căpitan Ciuchi, căpitanul portului, s'a dus întru întâmpinarea ei și conform usurilor, a indicat locul de ancorare pentru fiă-care vas.

Adâncimea portului vechi nefind suficientă, tôte cuirasatele, precum și o canonieră și un transport, au ancorat în largul mării, ér un încrucișător-torpile și un torpile, în portul cel nou.

Escadra se compune diu următoarele vase:

Sinop, cuirasat de escadră de clasa I, comandat de căpitanul Ball. Lungimea 104 m., lărgimea 21 m., capacitatea 10.181 tone. Pe acest cuirasat își are reședința vice-amiralul Hildebrandt, comandantul escadrei.

Georgi Pobjdonosetz (Gheorghe Invingătorul) cuirasat, comandat de căpitanul Pisarefsky. Lungimea 97.5 m., 21.8 m. lărgime și de-o capacitate de 10.280 tone.

Dvjdnadzias Apostoloff (12 apostoli), cuirasat de clasa II, comandat de căpitanul Vischnetzky. Lungimea 98.7 m., lărgimea 18.3 m., capacitatea 8076 tone.

Donetz, canonieră, comandată de căpitanul Susulevitch. Pe acest vas își are reședința contra-amiralul Bezobrazoff.

Căpitan Ssuker, încrucișător-torpile, comandat de căpitanul de fregată Reimers.

Dunai, transport, comandat de căpitanul de fregată Zoborowski.

Cazarski, încrucișător, comandat de căpitanul Charygine.

Divisiunea de torpile, care face parte din escadră, nu o însoțesc în acêsta călătorie.

Îndată-ce escadra a ancorat, d-l Kartaischeff, consul general al Rusiei la

Tulcea, însoțit de vice-consulul Pampuloff, din Constanța, s'a dus pe vasul amiral, unde au salutată și conferit cu amiralul.

D-l căpitan Demetriade, comandantul canonierei *Grișta*, s'a dus de asemenea pe vasul amiral, unde a salutată de bună venire pe amiral, în numele comandantului Koslinski, comandantul marinei regale române.

Imediat, un oficer din statul-major al escadreii a venit pe bordul încrucișătorului *Elisabeta*, spre a saluta, în numele amiralului, pe comandantul Koslinski.

În absența d-lui comandant al marinei, oficerul rus a fost primit la bord de d-l locot.-comandor Bălescu, comandantul încrucișătorului „*Elisabeta*”.

Conform ceremonialului maritim, escadra rusă a salutată uscatul cu 21 salve, la care bateria de marină, așezată pentru ocazie pe bulevard, a răspuns salutând soseala escadreii cu 21 lovituri de tun. Apoi încrucișătorul *Elisabeta* a tras 17 salve în onoarea amiralului rus, la care a răspuns cuirasatul *Szinop*.

La orele 10 dimineața, comandorul Koslinski a făcut vizită amiralului pe bordul cuirasatului *Szinop*. Comandantul marinei române a fost primit cu onorurile obișnuite, iar muzica bordului a intonat imnul român.

În acel moment un *Te-deum* se oficia în capela cuirasatului cu ocaziunea aniversării imperătesei-văduve Maria Feodorovna. D. comandor Koslinski a asistat la serviciul divin și apoi a trecut în salonul amiralului, unde a avut loc prezentarea ofițerilor.

Tot în acest interval, a avut loc ridicarea de odată, pe vasele ruse și române, a drapelului de pavozare în bubutul a 33 salve.

La orele 12 s'a dat pe bordul cuirasatului un dejun de gală, la care au luat parte d. comandor Koslinski și vice-amiral și contra-amiralul, precum și comandanții vaselor rusești.

La plecare, d. comandor Koslinski a fost reconduc până la scara de amiral și de corpurile ofițerilor; trupa a dat onorurile militare și muzica a intonat imnul român. Tunurile de pe cuirasat au tras 7 salve.

La orele 3, amiralul, însoțit de d. consul general Kartauscheff, a întors vizita comandantului Koslinski, pe bordul încrucișătorului *Elisabeta*. Atât la sosire, cât și la plecare, s'au făcut amiralului onorurile curenite, iar tunurile încrucișătorului au tras 17 salve.

În urmă au avut loc vizitele între comandanții și oficerii vaselor ruse și române.

Plecând de pe încrucișător, amiralul, însoțit tot de consulul general, a făcut vizită d-lui prefect al județului în localul prefecturii, d-lui primar, la palatul municipal, și d-lui general Năsturel, la reședința divisiunii. Apoi s'a dus la hotel Carol, unde a depus cărți de vizită pentru d-na Zoe D. Sturdza, care însă se afla dusă în excursiune.

*

Sera s'a dat un bal, la *casinul comunal*, în onoarea ofițerilor escadreii, la care au participat amiralul și toți ofițerii ruși. Toate vasele din port și bulevardul de pe marginea mării erau splendid iluminate. După bal a avut loc un supeu, oferit ofițerilor ruși, în timpul cărui a domnit o deosebită animație.

La Sinaia.

Noaptea, după supeu, au plecat cu un tren special la Sinaia amiralul comandor Sarnavsky, inginerul Vongaze, doctorul Moratschewsky, căpitanii Ball, Ilyne, Canine și Bykoff și locotenentul Gavrijchenko din marina rusă, însoțit de d. căpitan Demetriade din marina regală română.

În gara Chitila, ofițerii escadreii ruse au fost întâmpinați de d. locotenent comandor Grațoski, adjutant regal, care s'a urcat în tren și i-a salutată în numele M. S. Regelui. Apoi cu toții au continuat drumul spre Sinaia.

În gara Sinaia ofițerii ruși au sosit la orele 11 și jumătate. Ei au fost primiți pe peronul gării de către d-nii general Wartiade, șeful casei militare a M. S. Regelui, maior Anrel Demetrescu, adjutant regal, și Al. G. Ionescu, prefectul județului Prahova. Legațiunea rusă din București era reprezentată prin d-nii de Somow și Westman.

După ce s'au făcut prezentările, ofițerii ruși au plecat în trăsurile Curței la Castelul Peleş, unde au fost prezentați M. S. Regelui.

La ora 1, a avut loc la castelul Peleş un dejun de gală.

După dejun, Suveraul s'a întreținut mai mult timp cu fiă-care dintre ofițerii ruși.

Ofițerii escadreii ruse au părăsit Sinaia ieri după amiazi, la orele 5. În același tren a luat loc și d. Ion I. C. Brătianu, ministrul lucrărilor publice și interim la război.

*

Luni dimineața, la Constanța, d. Rezobrazoff, contra-amiralul escadreii ruse, a vizitat pe d. comandor Koslinski, pe bordul încrucișătorului *Elisabeta*, și în urmă a făcut o vizită d-lui prefect Quintescu.

D-nii comandor Koslinski și prefect Quintescu au întors imediat vizita contra-amiralului rus pe bordul vasului amiral.

Azi, Marți, se va oferi un dejun comandanților vaselor, carei compun escadra rusă. Dejunul va avea loc pe bordul încrucișătorului „*Elisabeta*”.

În afara de d. ministru Brătianu, vor participa la acest dejun prefectul județului, primarul orașului, comandantul divisiunii active și comandanții din marina regală română.

Marți sera se va da un mare prânz de gală, de 80 de tacâmuri, pe bordul vasului *Regele Carol*, în onoarea amiralului escadreii ruse.

Adunarea dela Șimleu.

Șimleu, 3 Aug. n.

(Raport special al „Gaz. Trans.”)

Concertul și reprezentațiunea teatrală.

(1 August n.)

Un concert românesc și reprezentațiune teatrală românescă nu sunt petrecerile suntuoase cele mai obișnuite în Șimleul-Silvaniei și, se știe în genere, în părțile Sălagiului și chiar ale Bihorului. Și dacă cu toate acestea concertul și reprezentațiunea teatrală aranjate în Șimleu ca o parte integrantă a festivităților, au avut succes mai mult, decât satisfăcător, faptul acesta nu dovedește, decât că diletanții și-au dat silințele, ca prestațiunile lor să se ridice și să rămână la înălțimea generală a festivităților.

Eu unul mărturisesc sincer, că n'am avut cine știe ce iluzii despre viața românescă a Șimleului așa, precum se poate manifesta și pe terenul distrațiunilor sociale și chiar artistice, și poate că și mine au avut și alții părerea aceasta preconcepțată, — dăr frații Sălageni pot fi mândri, că n'au confirmat aceste neîndreptățite presupunerii. Impresiunea generală peste așteptare de bună, cu care trebuie să a ales fie-care din oșpeții străini, s'a revărsat în mod împăciuitor și asupra micilor neajunsuri, — tehnice — ale produțiunii din 1 August.

Că programul a fost ceva cam lung, sau poate mai potrivit disprea trăgănat executat, e probabil numai o impresiune subiectivă a noastră, a celor din centre de viață artistică și socială românescă mai dezvoltată, unde concertul și teatrul sunt distrațiunii de toate zilele. Pentru Sălageni însă, carei pentru-ca să potă arangia și vedea produțiunii, arangate în stil mai mare, trebuie să găzduască mai întâi societăți fruntașe culturale românesci, cum e și cea a teatrului român — eră aceasta să întâmplă sau să întâmplăm cel puțin până acum din 20 în 20 ani! — un concert sau o reprezentațiune teatrală, fă și mai lungi, nu pot fi decât bine venite!

Că ventilațiunea localului teatrului — eu încă am fost unul din martirii canionului — a cam lăsat de dorit, e un defect al edificiului, care comitetul arangiator al festivităților, firesc, nu l'a putut delătura așa în pripă.

Abstragând însă dela aceste mici neajunsuri tehnice, publicul asistent — sala teatrului a fost literalmente plină — un public elegant, și-a petrecut câte-va ore de plăcută distrațiune artistică.

1) În primul nostru raport (Dela Brașov la Șimleu), vorbindu-se de progresul făcut în ultimele 2 decenii, de Români din Șimleu, în fuga condeiului s'a dis din eror, că acum 22 de ani s'a mai ținut în Șimleu o adunare a Societății de teatru român. Adevărul este, că acea adunare a fost a „Asociațiunii” și nu a fondului de teatru român.

Concertanții au fost domnișore și domni.

D-șora *Adela Trifu*, acompaniată la pian de d-șora *Cornelia Maniu*, a cântat cu multă siguranță și cu o gingașă dulcătă piesele „*Stradella*” și „*Nocturna*”. D-șora *Virginia Gall* e deja cunoscută publicului român ca o cântăreță, care a trecut de mult preste pragul diletantismului. „*Non torno*”, romanță de T. Matei, recitative și arii din „*Trovatore*”, *Doina*, sunt piesele favorite ale D-șorei V. Gall executate și de astă-dată cu măestrie. La pian a acompaniat cu multă precizie tot d-șora C. Maniu.

D-șora *Rea Silvia Langa* a predat cu multă pricepere și siguranță monologul „*Prima roche lungă*” de Iosif Vulcan.

Pe lângă aplauzele publicului, alese buchete de flori au fost răsplata drăgălașelor concertante.

Dintre domni, tinerii teologi Victor *Mărcușii* și *Simeon Barbulovici* au cântat într'un potrivit duet „*Rugăciunea*”. Ambii s'au distins de altminterea și cu ocaziunea responsoriilor la liturgia cântată în biserică de corul teologilor din Gherla.

În fine d-l *Virgil Pop*, acompaniat la pian de d-l *Sigismund Pop*, a dovedit în „*Fantasia de concert*” de Faust, că știe cu destulă siguranță să mănueze arcușul: o cordă ruptă nu l'a scos din concepție, a doua violină și și-a continuat cântarea.

Piesa reprezentată a fost „*Idil la țără*”, cunoscuta comedie localizată de d-na M. Baiulescu.

Succesul reprezentațiunii a dovedit, că d-nii diletanți și d-șorele diletante și-au studiat cu pricepere rolurile. D-l *Al. Acii* a jucat cu mult spirit rolul lui Zamfir Berbec, marele proprietar, care când cugetă că și-a aflat în fine un moment de tihnă în liniștea idilică a vieții dela țără, atunci se descarcă pe capu-i o nouă pacoste, când drăguța-i de soțioră Smaranda, când aventurieri îndrăgoștiți, *Vasilache Cotețiu* etc. D-șora *Rea Silvia Langa* a interpretat cu destulă pricepere psihologică pe *Xantippa... gelosă* (Smaranda). D-șora *Lenuța Hendea* a jucat cu multă grație pe *Tinca soția lui Vasilache Cotețiu*. Nu mai puțin drăgălaș s'a achitat de rolul său d-șora *Ludovica Farcașiu*. Ceilalți diletanți (d-nii *A. Sabo*, *Al. Mircea*, *A. Simona*, *I. Moldovan*) încă și-au studiat bine rolurile.

Vreți mai mult dela nisce diletanți — în Șimleu — cari poate n'au mai călcat până acum scena teatrului?

Balul.

(2 August n.)

Petrecerea de vară aranjată de tinerimea din Șimleu s'a ținut într'un cort iluminat cu acetilenă și lămpione, improvisat ad hoc în interiorul vechii cetăți a Bathoresilor.

Balul e anunțat pe 8 ore sera și se începe foarte punctual și cu focul unei petreceri, care se vede, că nu s'a gustat de mult.

O frumoasă și elegantă cunună de dărnice și d-șore împodobesc spațiul interior al cortului.

Dintre dărnice sunt de față: *Aur-lia Vulcan*, *Victoria Onițiu*, *d-na Dr. C. Pop*, *d-na Cosma*, *Lud. Acii*, *Vaida*, *Lazar*, *d-na Vasile Pop*, *Vicasii*, *d-na Mița Pop*, *Dragomir* etc. etc. Măndrul buchet de domnișore îl compun d-șorele: *Valerica Brăneș*, *Elena Sântion*, *Lenuța Hendea*, *Adela Trifu*, *Rea Silvia Langa*, *Virginia Gall*, *d-șorele Lucaci*, *Dărăban*, *Vicasii*, *Tămașii*, *Cornelia Filip*, *Corn. Simon*, *d-șora Petran*, *Orian*, *Mihalea*, *Botei*, *Lud. Farcașiu*, *Deleu*, *Vict. Maior*, *Sima*, *E. Cristea*, *Marița Gozar*, *M. Iernea*, *d-șora Maior*, *Paulina Huza*... Amabilele d-șore, pe cari le-am scăpat eventual din vedere, mă vor scuza, căci bunăvoientă de a aminti după puțină cât mai multe, am avut-o.

Evenimentul serii: încăruntul nostru președinte, *Iosif Vulcan*, cărunt numai la păr, dăr tiner la inimă, s'a prins... nu în horă, nici în vals — ar fi prea mult — dăr la jocurile de colônă. Mișcări elegante, îmbrăcate în demnitatea căruntă il caracterizează la dans ca și în celelalte.

La „*Romană*” am numărat 54 părechii. Că tinerilor, înțeleg pe domni, li-s'au cam aprins călcăiele, a putut-o constata ori-ce privitor nepreocupat — între acești privitori a trebuit să se numere și modesta mea persoană — din focul, cu care și purtau drăgălașele dansătoare. Că și inima li-s'a fi aprins la mulți, se prea poate; — constat, că aici nici ca raportor n'am mai putut străbate.

Dalbele zorii lumineau cărarea oelor, cărora noaptea li-s'a părut prea scurtă.

Pe a doua zi se proiectaseră și nisce excursiuni. Cei ce-au participat, trebuie că și-au petrecut mulțumiți. Eu nu le-am mai apucat, căci dimineața a trebuit să plec.

Am plecat într'o plăcută societate, noul meu amic *Dr. I. Rațiu* dela *Blașii* și vechiul meu prieten și coleg de școală *V. Osvada* cu amabila-i dărnă. Sunt semne, că drumul spre Brașov va fi mai suportabil, decât cum a fost dela Brașov.

Acilius.

Pressa maghiară și adunarea din Șimleu.

N'a putut să trecă nici adunarea dela Șimleul-Silvaniei, ca presa maghiară șovinistă să nu și arate colții ei veninoși. Tot ce-i românesc și național nemaghiar ea condamnă și osindesc cu patimă și răutate infernală. Cum s'ar fi putut dăr să se rețină și de astă-dată dela cunoscutele ei erupțiuni nervoase?

Diarul cel mai apropiat de d-l *Szell*, „*Budapesti Napló*” scrie, că Societatea pentru fond de teatru a decis să organizeze o „*trupă ambulată de actori din România*” (!), care cu sprijinul Societății „*să percurgă pământul maghiar, pe unde se aude vorbă românescă*”. „*B. N.*” crede însă, că „*guvernul unguresc va spune alt-ceva*”, el „*nu va permite nici teatru român stabil, nici trupă românescă ambulată*”, căci „*și așa de abia vegetează ați teatrul unguresc, concurența germană îl sugrumă; atât ar mai trebui, ca să aibă a-se lupta și cu comediții români!*” (!) Mai spune *Evreul* dela numita fôie, că trupele ambulante române răspândesc în drumul lor mai multă politică, decât artă, și „*arta ar fi numai un acoperământ pentru agitația politică*”. La urmă dăce, că „*ratificarea hotărârilor adunării dela Șimleu... o lasă în grija guvernului maghiar*”.

„*Egyetértés*”, conform obiceiului său, bate toba cea mare și strigă erăși, că „*patria*” ar fi în primejdie. Apoi o dă înainte cu învinuirile: că sêrbările au fost esclusiv românesci; că par' că s'ar fi aranjat pe „*Dealul Spirei*” din București demonstrații în contra aspirațiilor și culturii maghiare; că n'au nief un semn de alipire la „*sfațutul pământ al patriei*” și că, prin urmare, nu e de mirat, decât „*Maghiarul, provocat în propria lui patriă, ia lupta în apărarea culturii sale față de străinii aroganți și inoranți*”...

Adecă noi „*aroganți*” și ei „*modesți*”, noi „*ignoranți*” și ei „*luminați*”, ei, cari îmbracă pururea în haina aroganței celei mai ontezate și a ignorării tuturor drepturilor și aspirațiilor noastre legitime la cultură și progres?

Contrar acestor două diare șoviniști, „*Pesti Napló*” umblă să ne măgulăscă și să ne încarce de virtuți. Dăce, că „*Românilor nu le plac frasele patriotice*”, ei „*vorbesc în florin și în Lei români*”; au „*energiă, răbdare, spirit de jertfă*... nu este deosebire de clasă între ei, și sunt egali ca Valahii” — tot atâtea virtuți, pe cari Maghiarii nu le prea au. Români „*alergă din depărtări la un mic orașel de provincie, ca să vorbescă despre cestiunea teatrului după cum îi iertă punga; nouă însă (Maghiarilor) ne pare rău să facem o excursiune de trei ore, ca din apropiatul Pojuu să scotem arta vieneză*”. După-ce ne laudă și ne măgulăsc, rogu-vă, nu întârzie „*P. N.*” a ne da și un ghiold, dăcând, că excursiunile „*Valahilor*” sunt „*rebeliuni nepatriotice*”, pe când ale Maghiarilor „*o datorită patriotică*”.

Scurt: presa maghiară și-a dat de rëndul acesta arama pe față.

Mari turburări în Clușiu.

Cronica de senzație a faimosului Clușiu s'a mai înmulțit c'un incident, ce merită să-l relevăm, fiind-că a avut ca urmare turburările de Duminecă. Dăm amănuntele după foile maghiare.

Miercuria trecută noaptea s'a întâmplat, că doi polițiști beți și-au făcut de pricină cu sergentul de honvegi Gödri Sandor. Din certă s'a făcut bătăie sângeră și bietul Gödri fu snopit așa de crud, încât mori Joi dimineață. Polițiștii au mai vulnerat grav pe un măcelar, care grăbise în ajutorul lui Gödri, ba în vitejia lor mersă așa de departe, încât deținuți fiind și apoi duși la poliție, au tras un sdrăven frecus și respectivului comisar de poliție. La înmormântarea lui Gödri, ce s'a făcut Sâmbătă, poporul adunat a păstrat atitudine liniștită. A fost însă numai liniștea prevestitoare a furtunei.

Duminecă înainte de amiazi s'au ținut două adunări în afacerea amintită. Întruna din adunări membrii reprezentanței comunale au discutat asupra chipului în care s'ar pute pune capăt stărilor polițienesci scandalose, pentru care populația ridică continue plângeri.

Oratorii — spun foile unguresc — au discutat incidentul amintit c'o iritațiune estremă și au pretins pedepsirea culpabililor. La finea ședinței br. Feiliszsch Artur a propus o adresă către guvern, în care se cere statificarea poliției clușiene afară din ordine. Tot atunci s'a ținut un meeting în curtea institutului de gimnastică. Oratorii, cei mai mulți industriași, au protestat vehement contra poliției.

Cătră orele 8 seara s'a întâmplat, că dinaintea circului de pe piața Hunyadi un polițist s'a luat în colți c'un om, fiind-că acesta se îmbulșia prin mulțime. Câteva clipe în urmă se adună dinaintea circului o mulțime imensă. Strigări de: „*Trebuie loc! Trebuie spânzurat!*” se auziră din toate părțile și masa de popor iritată voi să dea un val asupra poliștilor. Celui primejduit îi roșiră în ajutor alți doi polițiști, cari traseră săbiile și răniră pe un om. Furia poporului se potență, ceea-ce vădând poliștii o rupseră la fugă și s'au refugiat la casa primăriei. Mulțimea luă la gonă pe poliștii și fiind-că n'a putut să pună mâna pe ei, an asediat casa orașului, sdrăbindu-i cu pietrii toate ferestrele. Poarta cea mare însă n'o putură deschide. O parte a turburătorilor, se duse, în mijlocul unui teribil tărăboi, la locuința privată a prim-căpitanului Deak și-au spart toate ferestrele. Atunci, la cererea poliției, două companii de infanterie au fost recuivate, cari curățiră întă și de grabă piața principală și au tras cordon în jurul casei orașului.

Turburarea însă nu s'a sfârșit cu atâtă. Mulțimea se adună în alt loc și se pregăti pentru o demonstrație în stil și mai mare, încurajată fiind prin faima, că populațiunea din suburbii gonesce pe poliștii cu furor de fier. Massa de popor înmulțindu-se repentin, s'a dus dinaintea arestului poliției și l'a asediat. Au spart mai întâiu ferestrele, apoi porțile, poporul intră în curte, a spart ușile închisorilor și a liberat pe toți deținuții. Scrisorile aflate acolo le-au pus grămada și li-au dat foc. După-ce poporul își stimpă astfel răsunarea, s'a dus de aici. O parte a plecat la institutul de gimnastică, unde tocmai se ținea o petrecere. Aici au dat peste doi polițiști, i-au atacat și poliștii numai soldaților veniți dela casa orașului le pot mulțumi, că au scăpat.

Turburătorii au cutrierat apoi de-arându-i toate stradele, der n'au găsit poliști, fiind-că poliția a denegat serviciul, de frica furiei poporului. Turburătorii voră să intre în centrul orașului și să meargă la gară, der militia i-a reținut. Autoritatea a mai cerut două companii de soldați. Tumultul nu se potoli, dimpotrivă cătră miezul nopții își ajunse culmea. Poporul s'a dus erăș la locuința căpitanului Deak, ale cărei ferestre îi le sparseră c'o oră mai înainte. Turburătorii au dat jos porța, au spart ușile și au devastat tot ce afară în odăi. Nevasta căpitanului fugi înspăimântată în vecini. De acolo a trimis soire la casa orașului, ce-

rând ajutor dela bărbatul său, care se afla în serviciu. Căpitanul Deak plecă c'o compania de soldați acasă, unde soldații au tras cordon.

SCIRILE DILEI.

— 24 Iulie v.

Ministru șovinist. Astă-erună se întâmplaseră în teatrul din Sibiu mari demonstrațiuni în cursul reprezentațiilor maghiare ale Uraniei din Budapesta. Publicul german cerea, ca explicările să se deie în limba germană, ceea-ce nesatisfăcându-li-se, au zădărnicit în două seri reprezentațiunile. Firesce, diarele maghiare cereau proces de agitație și procuratura supremă din Clușiu s'a și grăbit să facă pe voia patrioților; a provocat pe procurorul Cizinsky din Sibiu să ridice acuză contra câtor-va tineri și contra unei dame, pe motivul agitării în contra naționalității (maghiare). D-l Cizinsky a fost însă mai cuminte decât superiorul său, și a refuzat. Pentru acest refuz procuratura supremă din Clușiu a dat d-lui Cizinsky aspră dojană. În urma recursului cauza a ajuns în ministerul de justiție și ministrul Plösz — a lădat procederea procuraturii din Clușiu și a aprobat dojenirea procurorului din Sibiu. Etă — observă „T. R.” — un procuror dojenit de însuși ministrul de justiție, fiind-că nu se ia orbiș după gogorițele șovinismului!

Dela adunarea meseriașilor români din Sebeș. Meseriașii români ținură, precum s'a raportat în diarul nostru de Duminecă, o frumoasă adunare în Sebeșul săsesc. Cu această ocaziune ei, în număr de vre-o sută, s'au întrunit și în conferență intimă cu scop de a-se sfătui privitor la îmbunătățirea sortii lor. Cu ocaziunea această s'a adresat din sinul conferenței mai multe telegrame sprijinitorilor cauzei meseriașilor români. La Brașov au fost în deosebi salutați prin telegrame d-l protopresbiter Bart. Băulescu, inițiator și vechi conducător al meseriașilor români din Brașov, precum și fostului conducător al acestei Asociațiuni, d-lui dirigent al filialei „Albina” din loc N. Petra-Petrescu. Telegrama adresată d-lui Petrescu și subsemnată de președintele conferenței Dem. Haler este de următorul cuprins: „Reprezentanții meseriașilor români din opt centre ale Ardélului, întruniți aici, Vă exprimă recunoștința pentru zelul cu care apărăți interesele lor.”

Pelerinagiul la mormântul lui Mihăileanu. Duminecă dimineață s'a făcut pelerinagiul la mormântul regretatului Ștefan Mihăileanu. De dimineață toate societățile și un public foarte numeros s'au adunat la biserica S-tu George-Non, unde s'a oficiat un parastas pentru odihna sufletului răposatului. La parastas a asistat și familia Mihăileanu. După terminarea serviciului religios, oficiat de P. S. S. arhiepiscopul Calist Botoșeneanu, întreaga asistență s'a format într'un lung cortegiu. În frunte mergea comitetul de organizare al pelerinagiului, ș'apoi societățile cu drapelul respective, societatea de cultură „Macedo-Română”, colonia macedoneană, meseriașii etc. Toți purtau la piept cocarde cu tricolorul național. Un mare număr de corone erau purtate, spre a fi depuse pe mormântul aceluia, care a căzut victima caldului și entuziasmului său patriotism. La cimitir s'au pronunțat discursuri, în care s'a arătat meritele patriotice ale lui Ștefan Mihăileanu, activitatea lui pe terenul culturi naționale și odioșia acolora, cari cred să înăbușescă conștiința de nem priu terore și asasinat.

Mine de cărbuni în România. D-l Radu Pascu, inginer de mine, a fost delegat de ministerul de domenii să studieze nouele mine de cărbuni, descoperite de curând în județele Argeș și Dimbovița.

Episcopul sârbesc din Timișoara. Nicanor Popovici, a încetat repentin din viață alaltă-eri la orele 4 dim. în vîrstă de 70 de ani.

Bătăie între prinți la Atena. O telegramă din Atena, povesteste următorul scandal, petrecut în capitala Greciei: Mi-

nistrul de externe al Greciei, Romanos, a dat diarele acestea în grădina-restaurant Kifissia, un prânc, în onorea prințului Nicolae. Ministrul invitase la acest prânc, persoanele cele mai notabile cu soțiile lor. Când toți se puseră la masă, sosi beat în parc prințul Muruzi, care servise până cu câte-va momente înainte în armata grecescă în calitate de oficer de cavalerie, se repeși asupra adjutantului prințului Nicolae, locotenentul de artilerie Pallis, și-l apucă de gât și ca să-l sugrume. Nimănî dintre cei ce se aflau de față nu avu prezența de spirit, ca să înlăture pe prințul Muruzi. Numai prințul Nicolae se ridică și luând bastonul, dete prințului Muruzi două lovitură în cap cu așa tărie, încât bastonul se rupse. Muruzi cădu jos, apoi se ridică și strigă: — „Cine m'a lovit?” Intorcându-se cătră prinț, adaugă: — „D-ta ești acela, care ai dat în mine?” În momentul următor, densusul voi să se repedă asupra prințului Nicolae. Acesta îi mai dădu o lovitură cu capătul de baston, ce avé în mână. În același timp se repeșiră cei prezenți și ținură în loc pe prințul Muruzi, care era plin de sânge. În urmă, prințul Muruzi fiind transportat la casa uneia din rudele sale, a trimis doi martori, ca să provoce pe locotenentul Pallis. Acești martori au fost arestați, după care prințul Muruzi a numit alții. Prințul Muruzi declară, că vré mai întâiu satisfacția dela locotenentul Pallis și apoi se va pune el însuși la dispozițiunea justiției

Școlile române din Beiuș.

Am primit la Redacția „Programa gimnasiunii superior gr. cat. și a școlilor elementare din Beiuș, pe anul școlastic 1900—1901, redactată (în limba română și maghiară) de Ioan Butean, director și profesor”, precum și „Programa școlii civile gr. cat. de fete din Beiuș, aparținătoare Internatului Pavelian de fete” pe an. școl. 1900—1901 redactată de Vasiliu Ștefanica, directorul școlii și prof. ord. la gimnasiu”. Din cea dintâi programă estragem următoarele date statistice:

Numărul elevilor înscriși în decursul anului la gimnasiu a fost de 407 ordinari și 6 privați. Din aceștia au făcut examen la finea anului 389 ordinari și 3 privați. După religione au fost: 181 gr. cat., 24 rom. cat., 152 gr. or., 7 ev. r.-f., 28 israeliți. După limba maternă: Români 333; Maghiari 59. (Jidani s'au dat de Maghiari.)

Corpul profesoral la gimnasiu a fost compus din 16 profesori, 3 cateheți. Profesori de studii extra-ordinare 3. Medic 1.

Esamenul verbal de maturitate cu elevii din cl. VIII-a gimn. s'au ținut în 7—11 Iunie, supunându-se esamenului 37 tineri, dintre cari 4 au fost relegați pe 3 luni, ér 3 pe un an. Doi corigenți au reușit.

Tinerii din cl. VII și VIII au fost întruniți într'o societate de lectură sub conducerea d-lui profesor Teodor Bule, care mai în urmă retrăgându-se, conducerea societății s'a încredințat profesorului Radu Cupariu.

La școala elementară au funcționat 4 învățători și 4 cateheți. Numărul elevilor înscriși 81, s'au depărtat 4, au rămas 77.

În „Internatul Pavelian” au fost primiți 133 alumnii, dintre cari 85 au fost beneficiați, parte cu întreg, parte cu jumătate stipendiu. Rectorul internatului d-l prof. Teodor Bule.

Din programa școlii civ. de fete aparținătoare „Internatului Pavelian de fete” însemnăm următoarele: Au fost înscrise la începutul anului 87 eleve, cu 16 mai mult decât anul trecut. Corpul didactic al școlii a constat din un director și profesor, o directoară a internatului, 5 profesore, 2 profesori ordinari.

Producțiuni și petreceri.

Comuna bisericăscă rom. gr. or. din Sân-Miclăușul-mare (Nagyszentmiklós) arangéază din incidentul adunării generale a învățătorilor rom. gr. or. din despărțământul B. Comloșului la 29 Iulie (11 August) a. c. în grădina „Casinei civile” din loc un con-

cert împreunat cu dans. Prețul de intrare de persoană: locul I. 2 cor., locul II. 1 cor. 40 bani, locul III. 1 cor., loc de stat 60 bani. Venitul curat e destinat fondului reuniunii învățătorilor. În considerarea școlii, suprasolvirile se vor primi cu mulțămită și se vor chita în public. NB. După ședința se va ține prânc comun.

Program: 1. „Adi”, quart. de Neubner. 2. „Istorisirea lui moș Trochin” de Negruzzi decl. de N. Doichița pedagog. 3. „Der u'a fost vis”, quart. de Carionean. 4. „Un dascăl cu diploma veche” de Candea, decl. de I. Funariu. 5. „Dor de mare” de I. Mureșianu, cântată solo de inv. A. Lipovan, acomp. de muzica lui T. Lipitor. 6. „Fôie verde de mohor” quart. de T. Popovici. 7. „Un Solomon”, de T. Speranță, decl. de I. Cornutu stud. 8. „Trai vânătoresc” quart. de T. cav. de Flondor. 9. „Nerodul și neguțătorul” de A. Pan pred. de A. Raica abiturient. 10. „Tu fetiță din cel sat” quart. de Decker. 11. „Vlăduțul mamei” de Alecsandri, pred. de I. Toconită pedagog. 12. „Marșul cântăreților” quart. de Porumbescu.

— *Tinerimea română din Reghin și jur* arangéază o petrecere de vară Sâmbătă la 10 August st. n. a. c. în pavilionul de vară din promenada orașului. Venitul curat e destinat spre scop filantropic. Începutul la 8 ore seara. Prețul intrării: de persoană 2 cor., de familie până la 3 membri 4 cor. Suprasolviri se primesc cu mulțămită.

Literatură.

Au apărut: „Poesii”, de Maria Cuntan, un volum mic de 76 pagine, tipărit la „Minerva” Institut Tipografic, Orăștia, 1901.

— „Geometria elementară”, două volume, pentru clasa II și III secundară de ambele sexe, Bucuresci, Tipografia Curții Regale F. Göbl Fii, prețul 1 leu.

NECROLOG. Cu inima plină de durere aducem la cunoștința tuturor consăngenilor, amicilor și cunoscuților, că Sâmbătă în 6 Iulie st. n. la 12 ore din noapte iubitul nostru fiu *Silviu Mitrofan*, fost student de clasa VI gimn. în Blăși, a încetat din viață după un morb de aprôpe 6 luni. Serviciul divin funebru l'au săvârșit M. O. D. preoți Clemente Papiu, Iosif Șerban și Ciriac Raț. Cuvântarea funebrală a ținut-o M. O. D. Clemente Papiu, ér la mormânt Alesandru Rațiu din Teiuș, conșcolarul defunctului, st. cl. VII gimn. în Blăși, a ținut o vorbire, luându-și adio în numele conșcolarilor săi. *Sântimbru*, la 1 August 1901. George Mitrofan învățator și Maria Mitrofan născ. Domșia ca părinți, Leontina și Silvia ca surori.

SCIRI ULTIME.

Clușiu, 5 August. Turburările au continuat și azi. Înainte de amiazi turburătorii au pëtruns în încăperile închisorii și au liberat pe toți cei deținuți în noaptea trecută. Anarchia e deplină. Întreaga garnisonă a fost recuivată, ocupând piața și stradele. Casa vice-căpitanului Sücs încă a fost devastată complet. Fiind-că poliția refuză a păși în acțiune, cu restabilirea ordinii se ocupă militia și gendarmeria. Din Gherla s'a cerut o companie de husari. Municipalitatea și corpul oficerilor au avut o conferență comună la care a participat și consiliul orașenesc. Orașul a cerut dela ministru de interne 80 poliști pedestri și 20 poliști călări. Prim-căpitanului Deak i-s'a dat concediu mai lung, pe el îl suplinesce membrul consiliului orașenesc Polczer. Când se ține conferența amintită mulțimea turbulentă a bătut din nou casa orașului cu pietrii. Pietrile sburau prin sală ca ghiulelele.

Cronberg, 5 August. *Impăratăsa Frideric*, mama împăratului german, a răposat azi la 6 $\frac{1}{2}$ ore seara în castelul Friedrichshof.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandatie.)

Scrieri istorice.

Memorii din 1848—49 de Vas. Moldovan, fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Prețul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

„Colonel David baron Urs de Margino la Solferina și Lissa“, interesanta și eminenta conferență, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. Francisc Rieger anul trecut în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea mormântului eroului nostru. Prețul 40 cr. (plus 3 cr. porto.)

„Tera noastră“. Descrierea părților Ardealului dela Murăș spre miadă-qi și valea Murășului, de Silvestru Moldovan, — e o scriere unică în felul său, atât de călduros aprețiată de întreaga diaristică română. Cu deosebire din bibliotecile populare ea n'ar trebui să lipsescă. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 10 cr.)

„Pintea Vitezul“, tradițiuni, legende și schițe istorice, de Ioan Pop-Regeanu. Cea mai completă scriere despre eroul Pin-Intea. ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisirii din toate părțile, pe unde a umblat Pintea. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

„Românul în sat și la ôste“. Acesta este titlul unei nouë cărți, ce d-l Ioan Pop Regeanu, cunoscutul și meritatul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 10 cr., cu posta 13 cr.

„David Almășianu“, schițe biografice de Ioan Popea. Broșura această, presentă și multe momente de însemnătate istorică Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

„Reflexiuni fugitive“ la cap. I din cartea lui Dr. Réthi László intitulat „Az oláh nyelv és nemzet megalakulása“, scrisă de Arghirobarb. Prețul 40 bani.

„Caractere morale, exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile poporelor vechi și moderne“ de Ioan Popea, profesor. Cetitorul află în această carte (de aproape 400 pag.) o comoră nespus de prețioasă de învățături, de mângâieri, de însușețiri spre tot ce e moral, nobil și frumos. Prețul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge și portul postal.

Cursul la bursa din Viena.

Din 5 August n. 1901.

Renta ung. de aur 4%	118.65
Renta de corone ung. 4%	93.50
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	121.35
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4 1/2%	100.35
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	118.50
Bonuri rurale ungare 4%	92.40
Bonuri rurale croate-slavone	93.30
Impr. ung. cu premii	173.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	144.25
Renta de argint austr.	99.05
Renta de hârtie austr.	99.—
Renta de aur austr.	118.65

Losuri din 1860.	139.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.70
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	640 —
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	634.50
Napoleonori.	19.03
Mărci imperiale germane	117.20
London vista.	239.55
Paris vista	95.10
Rente de corone austr. 4%	95.85
Note italiene	91.15

Cursul pieței Brașov.
Din 6 Augst n. 1901.

Bancnota rom. Cump.	18.84	Vënd.	18.88
Argint român. Cump.	18.40	Vënd.	18.44
Napoleonori. Cump.	19.—	Vënd.	19.02
Galbeni Cump.	11.30	Vënd.	11.40
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	10.72	Vënd.	—
Soris. fonc. Albina 5%	100.—	Vënd.	101.—

ACADEMIA comercială din GRAZ.
INSTITUT PUBLIC,
ce stă sub inspecțiunea directă a înaltului ministeriu de instrucțiune, subvenționat de stat, într'un rang cu celelalte școli medii superioare, a cărui absolvenți au dreptul a servi în armată ca voluntari pe un an.
În 17 Septemvrie se începe al 39-lea an școlastic.
Vor fi primiți absolvenți ai școlilor medii inferioare și institute de învățământ egal precum și dela școlile civile (aceștia au a face examen de primire). Scolarii prezenți și cari se înscriu în anul 1901 pe cursul prim, pôte încă absolva academia în 3 ani. Pentru cei cu calificăție mai inferioară și cari nu posedă încă limba germană e înființată o clasă pregătitoare. Dela 1901/1902 această clasă se anecteză la organizația nouă de 4 clase ca atât părinții cât și scolarii să aibă toate avantajile, care în viitor vor avea școlile cu patru clase.
La acest institut mai este în legătură și un curs de un an (ce se începe dela 5 Octomvrie) pentru abiturienții școlilor medii sup., cari voesc să se aplice pentru întreprinderi comerciale, industriale, sau pentru academiile (jură). Se țin și cursuri de un jumătate de an pentru Domni și Dame separat, ce se începe la 17 Septemvrie și 15 Februarie.
Prospecte și alte informațiuni pentru primirea la academie. se pot căpăta dela „Direktionskanzlei“ în GRAZ. Kaiserfeldgasse Nr. 25.
I. Berger, director.

La Cafeneaua Neustädter
de pe **Parcul Rudolf**
începând de azi, **Mercuri și Iulie n.**
Musica orășenescă va cânta în fiă-care sêră,
dela 8 1/2 ôre până la 10 1/2 ôre. **Întrarea liberă.**

ABONAMENTE
LA
„Gazeta Transilvaniei.“
Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe trei luni . . . 6 cor.	Pe trei luni . . . 10 fr.
Pe șese luni . . . 12 „	Pe șese luni . . . 20 „
Pe un an 24 „	Pe un an 40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe an 4 cor.	Pe an 8 fr.
Pe șese luni . . . 2 „	Pe șese luni . . . 4 „
Pe trei luni . . . 1 „	Pe trei luni . . . 2 „

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin — mandate postale. —
Domnii cari se vor abona din nou, să binevoescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.
Administrațiunea
„GAZETEI TRANSILVANIEI.“

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.
Valabil din 1 Maiu st. n. 1901.

Plecarea trenurilor din Brașov
Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la ôra 5-8 min. dim.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ô. 2-45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la ôra 7-48 min. sêra.
- IV. Tr. acc. la ôra 10-26 min. sêra. (Arad)

Dela Brașov la Bucuresci:

- I. Trenul de persône la ôra 3-55 m. dim.
- II. Trenul mixt la ôrele 11-40 a. m.
- III. Tr. mixt, la ôra 6-55 min. sêra.
- IV. Trenul accel. la ôra 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- V. Tr. mixt la ôra 10-14 min. sêra. (din Palanca dela 1 Iulie—15 Sept. în toate sêrbătorile).

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

- I. Trenul de pers. la ôra 5-19 min. dim. (are legătură cu Tușnad la ôra 9-15, cu Ciuc-Szereda, la ôra 10-46 min. a. m.
- II. Trenul mixt la ôra 8-50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la ôra 3-15 m. p. m. (are legătură cu linia Tușnad-Ciuc-Szereda).

Dela Brașov la Zêrnesci (gar. Bartolomeu):

- I. Trenul mixt la ôra 9-2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la ôra 3-44 min. p. m.
- III. Tr. mixt la ôra 9-30 min. sêra.

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

- I. Trenul de pers. la ôra 5-19 min. dim.
- II. Trenul mixt la ôra 8-50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la ôra 3-15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Brașov:
Dela Budapesta la Brașov:

- I. Trenul de persône la ôra 8 dim.
- II. Tr. accel. peste Clușiu la ô. 2-9 m. p. m.
- III. Trenul mixt la ôra 10-25 min. sêra.
- IV. Tr. acc. la ôra 5-07 m. dim. (dela Arad)

Dela Bucuresci la Brașov:

- I. Trenul accel. la ôra 2-18 min. p. m.
- II. Trenul mixt, la ôra 9-27 min. p. m.
- III. Trenul pers., la ôra 5.— m. p. m.
- IV. Tren de pers. la ôra 7-55 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal)
- V. Trenul accelerat, la ôra 10-14 m. sêra. (pl. dela St.-Georgiu, în Iul. 1—15 Sept. în toate sêrbătorile).

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persône la ôra 8-25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Szereda ôra 9-15)
- II. Trenul de pers. la ôra 1-53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5.17 dim.)
- III. Trenul mixt, la ôra 6-50 m. sêra. (are legătură dela Palanca la 8.54 dim.)

Dela Zêrnesci la Brașov (gar. Bartolomeu):

- I. Trenul mixt la ôra 7-12 min. dim.
- II. Trenul mixt la ôra 1-17 min. p. m.
- III. Tr. mixt, la ôra 8-19 m. sêra

Dela Ciuc-Ghimes la Brașov:

- I. Trenul de pers. la ôra 8-25 m. dim.
- III. Trenul de pers. la ôra 1-53 m. p. m.
- III. Trenul mixt la ôra 6-50 min. sêra

„Gzeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la librăria Nic. I. Ciurcu și la Eremias Nepoții.